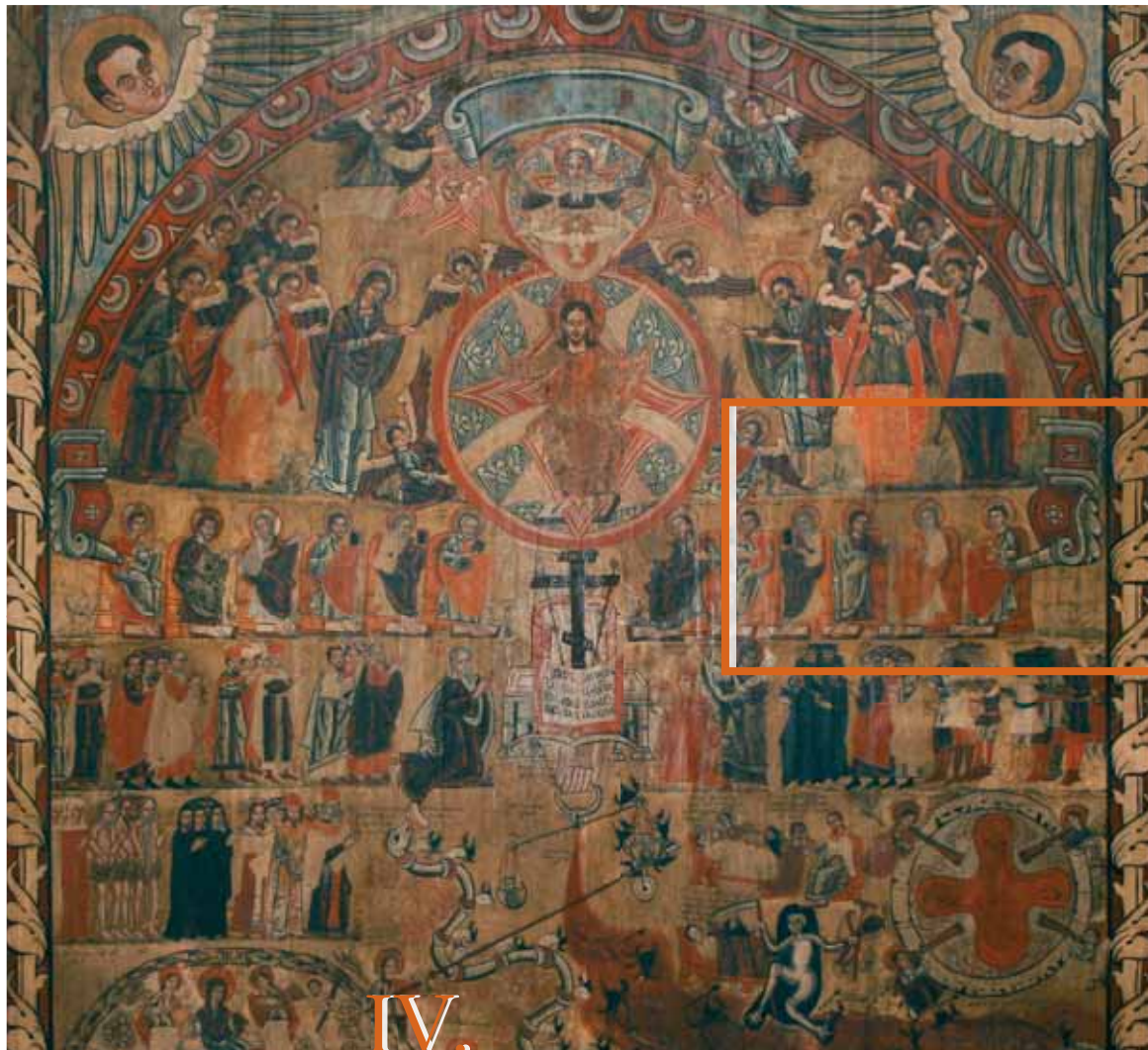

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi
diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

zväzok	vydanie	názov
I.	2007	Dotyky
II.	2007	Boh nie je samotár
III.	2008	Nemusíš byť sám

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi
diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

A men

N a cestu

Dve veci sú hlboko zakorenené v každom jednom z nás. Prvou je **túžba žiť**. Ak je človek normálny, túži žiť, a to naveky. Druhou je **presvedčenie, že ak prežijem, tak prežijem v niekom inom**, nie sám v sebe. Napríklad Afričania veria, že prežijú vo svojich deťoch. Neveriaci o tom hovoria na pohreboch, keď sa lúčia so svojimi drahými: Tvoja pamiatka bude navždy žiť v našich srdciach... Vieme, že to tak nebude, pretože aj ten, ktorý to hovorí, raz umrie.

Nemáme možnosť žiť ponorení v srdci, v láske niekoho, kto bude žiť naveky? My, kresťania, sme šťastní, že máme vieru, ktorá sa zhoduje s túžbami každého človeka. Veríme, že budeme žiť naveky aj so svojím osláveným telom. **Veríme vo vzkriesenie tela**. Veríme v to preto, lebo už teraz žijeme v druhom, ktorý neumiera. Žijeme v Kristovi, sme v ňom zakorenení.

V predchádzajúcich katechézach sme hovorili, že sme súčasťou Kristovho tajomného tela. Krstom sme sa do neho začlenili. Ak v ňom budeme opravdivo, tak **aj my budeme večne žiť**.

Uvažujme spolu o tomto živote...

+ Rudolf Zboží.

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi
diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

IV. *zväzok*

A men

2008

Pavol Mušínský (Murzíny) – Posledný súd

Ikona z roku 1650, z majetku Východoslovenského múzea v Košiciach, vystavená v stálej expozícii Storočia v umení, evid. číslo S 70.

Verím v odpustenie hriechov

*Istý mladík sa vracal po dlhých rokoch domov z väzenia. Bol odsúdený za mnohé zločiny. Vrhol veľmi zlé svetlo na svoju rodinu. Vo väzení sa však zmenil. Bol si vedomý, ako veľmi ublížil svojim najbližším. Nevedel, či ho doma prijmú. Či sa vôbec môže vrátiť do rodičovského domu. Vo svojom poslednom liste z väzenia preto rodičom napísal, že ak chcú, aby sa vrátil domov, nech na strom, ktorý majú pred domom, priviažu bielu stužku. Bude to znamenie, že môže prísť. Ak táto stužka na strome nebude, nevystúpi z autobusu. Pôjde ďalej a nebude zatažovať najbližších svojou prítomnosťou. Keď už sedel v autobuse, s tlúčim srdcom pozeral von oknom. Bude na strome biela stužka alebo nie? Prijmú ho ešte jeho rodičia alebo ich už tak doráňal, že mu radšej dajú najavo, aby šiel preč a dal im pokoj? Bolo to brozné čakanie. Konečne autobus prichádzal do ich dediny. Ešte jedna zastávka, ešte jedna zákruta a už uvidí rodičovský dom a pred ním strom. Srdce mu takmer zastalo od strachu a napätia. Ale vtom sa s radosťou rozbehlo. Nie jedna, ale desiatky bielych stužiek visia na strome pred jeho rodným domom. Rodičia mu tak dali najavo, že sa nielen **smie** vrátiť, ale že veľmi **túžia** po tom, aby sa vrátil domov.*

Verím v odpustenie... Verím v odpustenie hriechov. Tak znie ďalšia pravda nášho vierovyznania. Pravda, ktorá je veľmi radostná. Za svoje skutky si všetci zaslúžime väzenie. Nikto nie je natoľko spravodlivý, aby mohol povedať: ja som ten, ktorý nikdy nič neurobil, ktorý nikomu neublížil, ktorý je dobrý, najlepší. Viem, že niekedy ľudia hovoria: nezabíjam, nekradnem, som dobrý. Keby všetci boli takí ako ja... Takýmto treba povedať hneď na začiatku, že sú farizeji, ktorí sú presvedčení o svojej nevinnosti, ale ich presvedčenie je tým najťažším hriechom.

Všetci sme pred Bohom hriešni. Z celého ľudstva jedine Pannu Máriu Boh uchránil od dedičného hriechu a ona nikdy ani nezhrešila.

Naším šťastím a našou radostou je, že sa môžeme vrátiť domov. Náš Nebeský Otec nás čaká a na znak svojho odpustenia nezavesil na strom kríža bielu stužku, ale svojho vlastného Syna, Ježiša Krista. Kristus je ten, ktorý je znakom Božej lásky k nám, a zároveň najvyšším znakom odpustenia. Boh nám nielen odpúšťa, nehnevá sa na nás, ale nás miluje a otvára nám brány svojho domu. Sám o tom porozprával v jednom z najkrajších podobenstiev, ktoré nám zanechal, v podobenstve o márnoträtom synovi. Nebudeme ho dnes rozoberať, pretože k téme odpustenia hriechov sa ešte vrátíme v druhej časti Katechizmu podrobnejšie.

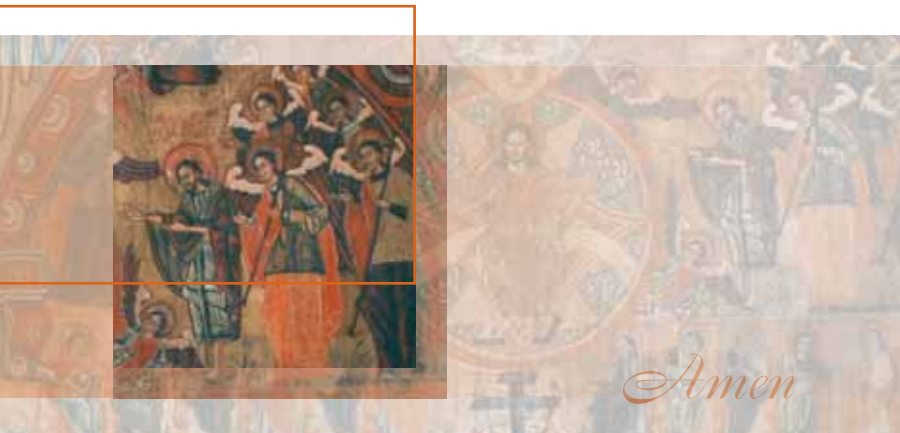
Teraz si chceme povedať, že táto pravda našej viery existuje, že je pre nás nekonečným darom. Náš Pán spojil odpustenie hriechov **s vierou a krstom**: Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený. Krst je prvá a hlavná sviatosť na odpustenie hriechov. Kto je však vo svojom životnom boji s náklonnosťou na zlé dosť silný a bdely, aby sa vyhol každému zraneniu hriechom? Nikto na svete – ako sme už hovorili – okrem Panny Márie. Preto má Cirkev moc odpúšťať hriechy aj iným spôsobom než sviatosťou krstu. Boli jej

zverené kľúče od nebeského kráľovstva, aby sa nimi mohli odpustiť hriechy každému kajúcnikovi, aj keby hrešil až do posledného dňa života. Pokrstený sa teda môže zmieriť s Bohom a s Cirkvou **sviastou pokánia**.

Nejestvuje hriech, aj keby bol akokoľvek ťažký, ktorý by Cirkev nemohla odpustiť. Nik nie je taký zlý a hriešny, aby nemohol s istotou dúfať v odpustenie, ak úprimne lúta svoje poklesky. Kristus, ktorý zomrel za všetkých ľudí, chce, aby v jeho Cirkvi boli vždy otvorené brány odpustenia každému, kto sa zrieka hriechu. Katechéza sa má usilovať prebudiť a udržiavať vo veriacich vieru v neporovnateľnú veľkosť daru, ktorý dal zmŕtvychvstalý Kristus svojej Cirkvi. Boh je nekonečná láska, ktorá odpúšťa.

V čom môže byť problém? Nikdy nie v Bohu. On chce odpustiť všetko. Problém môže byť v človekovi, ktorý neverí v Božie odpustenie, bude si zúfať, alebo sa opovážlivo spoliehať na Božie milosrdenstvo, alebo odmietne kajúcnosť plný pýchy a sebastačnosti. To sú prekážky odpustenia. Kládú ich človek, nie Boh. Človek nechce nasadnúť do autobusu Božej lásky a milosti, ktorá ho vezie k Otcovmu domu. Nádherné je, že Boh je k nám taký dobrý, že nás nielen prijíma, ale posielá nám vyslovene autobus svojej lásky. Pomáha nám robiť pokánia. Priam nás k sebe dovezie. Kto už toto odmietne, odmieta svoje vlastné šťastie.

- *Čo znamená veriť v odpustenie hriechov? Znamená to nikdy si nezúfať a dôverovať Božiemu milosrdenstvu.*
- *Božia láska znamená, že môžeme hrešiť koľko chceme? Nie. Kto hreší opovážlivo, teda s nádejou na odpustenie, zneužíva Božie milosrdenstvo, hreší proti Duchu Svätému a pre jeho vlastnú vinu mu nikdy nebude odpustené.*

Verím vo vzkriesenie tela

Nie je tomu tak dávno, čo sme boli svedkami, ako na Červenom námestí v Moskve stáli ľudia v rade, aby si pozreli vodcu VOSR – Lenina. Bol zabalzamovaný v mauzóleu. Tí istí ľudia sa nám kresťanom vysmievali, že veríme v Ježiša Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych, a že sa mu klaniame. Pritom robili to isté, ale neklaňali sa živému Bobu, ale múmii. Navyše si vymysleli heslo, ktoré priam šokovalo: Lenin, večne živý! Profesionáli ateizmu, ktorí popierali večnosť, spravili si večného človeka... Neveria v pravého Boha, ale v modlu, ktorá má uši, a nepočuje, má oči, a nevidí, z brdla nevydá blas. Z toho vyplýva, že človek, či si to chce priznať alebo nie, smeruje k večnosti.

Dve veci sú hlboko zakorenené v každom jednom z nás. Prvou je **túžba žiť**. Ak je človek normálny, túži žiť, a to naveky. Druhou je **presvedčenie, že ak prežijem, tak prežijem v niekom inom**, nie sám v sebe. Napríklad Afričania veria, že prežijú vo svojich deťoch. Neveriaci o tom hovoria na pohreboch, keď sa lúčia so svojimi drahými: Tvoja pamiatka bude navždy žiť v našich srdciach... Vieme, že to tak nebude, pretože aj ten, ktorý to hovorí, raz umrie.

Nemáme možnosť žiť ponorení v srdci, v láske niekoho, kto bude žiť naveky? My, kresťania, sme šťastní, že máme vieru, ktorá sa zhoduje s túžbami každého človeka. Veríme, že budeme žiť naveky aj so svojim osláveným telom. Veríme **vo vzkriesenie tela**. Veríme preto, lebo už teraz žijeme v druhom, ktorý neumiera. Žijeme v Kristovi, sme v ňom zakorenení.

V predchádzajúcich katechézach sme hovorili, že sme súčasťou Kristovho tajomného tela. Krstom sme sa do neho začlenili. Ak v ňom budeme opravdivo, tak **aj my budeme večne žiť**.

Veriť vo vzkriesenie mŕtvych bolo podstatou kresťanskej viery od jej začiatkov. Nádej na telesné vzkriesenie mŕtvych je dôsledkom viery v Boha – Stvoriteľa. Boh stvoril stvorenie. Bolo dobré a krásne. Nenechá ho zahynúť. Tak je to aj s ľudským telom. Ježiš s istotou učí o vzkriesení mŕtvych. Saducejom, ktorí ho popierajú, odpovedá: Nemýlite sa preto, že nepoznáte Písmo ani Božiu moc? Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých.

Často sa pýtame, ako sa to všetko udeje? Je to tajomstvo, ale čosi si o ňom môžeme povedať.

Čo znamená „vstať z mŕtvych“? Pri smrti, teda pri oddelení duše od tela, telo človeka podlieha rozkladu. Jeho duša ide v ústrety Bohu, i keď ešte očakáva, že sa spojí so svojim osláveným telom. Boh dá definitívne nášmu telu neporušiteľný život, keď ho spojí s našou dušou na konci sveta.

Kto vstane z mŕtvych? Všetci ľudia, ktorí zomreli. Tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život, a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie.

Ako? Kristus vstal z mŕtvych so svojim vlastným telom. Pozrite na moje ruky a nohy, že som to ja. Nevrátil sa však do normálneho pozemského života. Rovnako v ňom všetci vstanú z mŕtvych so svojim vlastným telom, ktoré bude pretvorené na telo oslávené, duchovné.

Spôsob, akým sa odohrá vzkriesenie, prevyšuje našu predstavu a chápanie. Je prístupný iba viere. Naša účasť na Eucharistii je už predzvestou premenenia nášho tela Kristom.

Kedy? Definitívne „v posledný deň“, „na konci sveta“. Vzkriesenie mŕtvych je totiž úzko spojené s Kristovým druhým príchodom.

Ak je pravda, že nás Kristus vzkriesi „v posledný deň“, je pravda i to, že sme už určitým spôsobom vzkriesení s Kristom. Veď vďaka Duchu Svätému je kresťanský život už tu na zemi účasťou na Kristovej smrti a na jeho zmŕtvychvstaní.

Pravda o našej smrti a zmŕtvychvstaní je veľmi dôležitá. Hovorí nám, že máme **vymedzený čas**, a nemáme ho premárniť. Máme **robiť dobre a máme milovať**. „Malí“ svätci, ako Dominik Sávio či Terezka nám hovoria, že na veľkú lásku netreba veľa času.

Benedikt XVI. vo svojej najnovšej encyklike o nádeji priznáva, že smrť je tajomstvo a máme z nej strach, neistotu. Zároveň dodáva: Ak by však naša nádej nesiahala až za smrť, nie je žiadnou nádejou. Kristus náš strach a neistotu premenil. **On sám šiel tmavou dolinou smrti a vrátil sa, aby nás sprevádzal**. On zomrel a vstal z mŕtvych, preto je jeho smrť darom. Neopustí, aj keď všetci opúšťajú. Kresťanstvo je náboženstvom nádeje aj tam, kde ju už každý stratil.

My, kresťania, neveríme v múmie, ktoré sme si sami vytvorili, ale veríme v Boha, ktorý zomrel a zároveň vstal. Veríme, že spolu s ním vstaneme i my.

- *Čo hovorí pravda o zmŕtvychvstaní?*
Náš život sa smrťou nekončí, iba mení.
Smerujeme k večnému životu, ktorý sa nikdy neskončí. Bude to život v oslávenom tele.
- *Čo máme robiť, aby sme boli naveky šťastní?*
Máme žiť a zomrieť s Kristom. On je jediná záruka našej večnej radosti.

Diabol nevládze zničiť Božie plány

V istej nemocnici zomierala starenka. Prišiel ju navštíviť jej farár. Starenka prežila veľmi pekný život a kňaz to vedel. Veľmi rád sa s ňou rozprával. Aj teraz, keď už bola zapopätrená, posilnená sviatosťami umierajúcich, ostal ešte sedieť pri jej posteli. Rozprávali o všetkom a úplne pokojne aj o smrti.

Zrazu starká hovorí: „Chcela by som, aby ste mi dali do rúk po mojej smrti ruženec, ako býva zvykom, a ešte aj malú lyžičku.“ Kňaz sa začudoval: „Malú lyžičku? To som ešte nepočul.“ Dobre poznal starkú, a tak vedel, že nerozpráva do vetra. Preto sa opýtal: „Prečo malú lyžičku?“

„Viete,“ rozhovorila sa starká, „keď bola niekedy farská slávnosť a zavolali ste aj mňa na obed, vždy som sa pozrela, či je na stole malá lyžička. Ak bola, vedela som, že po obede bude ešte koláč alebo zmrzlina, že poobede príde to najlepšie. Tak chcem, aby som mala v rukách lyžičku. Keď sa ľudia spýtajú: prečo má starká v trubke lyžičku, tak odpoviete: Pretože vždy verila, že po smrti príde to najlepšie.“

V minulej katechéze sme už hovorili o smrti, o večnosti a o tom, že vstaneme z mŕtvych. Budeme ďalej pokračovať

v našom uvažovaní, pretože ide o pravdy, ktoré sú dôležité. Chceme sa do nich vhlbiť ešte viac a poukázať na veľmi dôležitú vec.

Katechizmus nám hovorí, že **smrť je následok hriechu. Ona vstúpila do sveta pre hriech človeka. Človek síce mal smrteľnú prirodzenosť, ale nemal umrieť. Smrť je proti plánu Boha Stvoriteľa. Je nepriateľom človeka a nepriateľom Boha. Boh stvoril človeka, celého človeka, jeho dušu a telo. Stvoril nás z lásky, nie pre smrť, ale pre život. Preto, aby sme mali život, a aby sme ho mali v hojnosti. Aby sme žili naplno.** Toto je pôvodný Boží plán s človekom.

Smrť prišla na svet zo závidi diavla. Diabol nechcel, aby sme žili naveky. Nechcel, aby žila naša duša a nechcel, aby žilo naše telo. Nechcel život človeka. Diabol je vrahom, preto zabíja. Človek mu v raji vo svojej pýche a hlúposti nateľ. Uveril jeho klamstvu, a tým sa Boží plán narušil. Je tu však jeden problém, na ktorý často zabúdame. Diabol nikdy nemôže zničiť pôvodné Božie plány s človekom. Nie je Božím konkurentom, nie je rovnakou zlou silou, ktorá by tu bola popri dobrej Božej sile. Boh nebojuje s diablom. Diabol nie je pre neho súperom v boji či nejakom zápase. Boh nikde nemá konkurenciu. Ani na tomto svete, ani vo večnosti. Veľmi dobre to vystihujú obrazy Michala archanjela, ktorý bojuje s diablom. Áno. Diabol je padlý anjel a anjeli proti nemu bojujú. Keď sa Lucifer postavil proti Bohu, Pán celého vesmíru sa ani nepohol zo svojho trónu, ale Michal archanjel vedel, kde je jeho miesto.

Prečo to teraz spomíname? Pretože, ak by raz človek nevstal z mŕtvych a nežil by naveky vo svojom oslávenom tele, znamenalo by to, že **diabol zničil** Boží plán s človekom, a že je aspoň taký silný ako Boh a môže mu počmárať, zničiť, znegovať jeho plány, a že Boh je voči nemu bezmocný. No nie je to tak. Boh má svoj plán a aj ho dosiahne. I keď

iným spôsobom, ako možno chcel, pretože rešpektuje slobodné rozhodnutie človeka. V pôvodnom Božom pláne sme nemali umrieť. Smrť prišla na svet zo závidi diavla. To však nie je definitívny koniec. Zomierame, ale náš najväčší nepriateľ – smrť – je už zničený. Kristus ju zničil. Raz navždy. Smrť nie je koniec, iba prechod. Budeme žiť naveky vo svojom tele. Celý človek bude žiť, pretože už tak Boh vo svojej добрote rozhodol.

Na začiatku sme rozprávali príbeh o stareнке, ktorá zomierala v nemocnici a chcela, aby jej dali do truhly lyžičku. Verila, že to najlepšie ešte len príde. Po smrti. Starká mala vieru v Boha, ktorý chce človekovi dobre. Ak človek s ním spolupracuje, ak má vieru, dosiahne dobro, po ktorom túžil. Boh je nekonečne väčší ako všetko zlo na svete a diabol nemôže zničiť jeho plány. Keď veríme a vyznávame, že vstaneme z mŕtvych, máme zároveň vieru v nekonečnú Božiu dobrotu a moc.

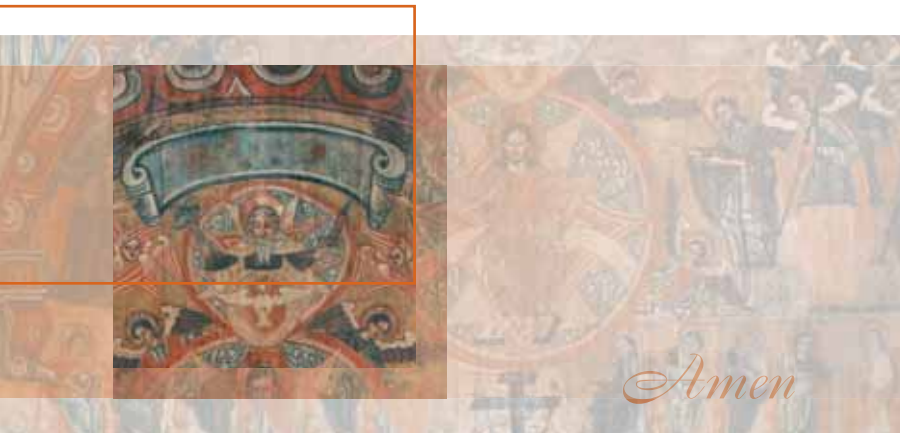
Diabol nás oklamal. Nechcel nám dopriať nič dobré. Chcel, aby sme boli nešťastní ako on. Ale Boh nám vo svojej добрote hovorí: Neboj sa! Všetko, čo som stvoril z lásky, bude žiť naveky. Aj ty, aj tvoja duša, aj tvoje telo. Priprav sa dobre na večný život. Boh nás tak miluje, že smrťou – ktorá bola kedysi taká hrozná – sa dostaneme na večnú hostinu. Preto je dobré vziať si so sebou malú lyžičku. To najlepšie nás totiž ešte len čaká.

□ *Bola smrť človeka v pôvodnom Božom pláne?*

Nie. Hoci človek mal smrteľnú prirodzenosť, Boh určil, že nemal umrieť.

□ *Môže diabol zničiť Božie plány?*

Diabol nie je Božím konkurentom. Nemôže zničiť Božie plány. Boh dosiahne to, čo chce. Preto – aj keď musíme teraz umrieť – Boh človeka vzkriesi. Veríme vo vzkriesenie tela.

Boh ma miluje – preto vstanem

V juhoamerických Andách, v horskej dedine, sa stratilo malé dievčatko. Rodičia boli takmer zúfalí. Všetci ľudia pomáhali hľadať. Zorganizovali veľké výpravy do hôr. Prišli profesionálni záchrancovia. Robili čo mohli, ale po dievčatku ani stopy. Večer sa všetci vrátili zničení, na smrť unavení. Už stratili nádej. Vtom sa dvere otvorili a do domu vstúpila matka. V náručí niesla svoje dievčatko. Uzímené, vystrašené, hladné, ale živé.

Ľudia nechápali: „Ako si mohla ty, slabá žena, pochodiť také bory? Ako si to mohla zvládnuť, vydržať? Ako si to dokázala, keď my, muži, záchrancovia, sme to nedokázali a museli sme sa vrátiť?“

Odpoveď mamy bola krátka, ale nádherná: „Keby ste vy stratili dieťa, boli by ste aj vy vládali viac...“

Pravda o zmŕtvychvstaní a večnom živote, nad ktorou uvažujeme v našich katechézach, je veľmi hlboká, preto ňou nemôžeme prejsť príliš rýchlo. V príbehu sme počuli o strate dievčatku a o tom, ako ju našla jeho matka. Ostatní už nevládali, a ona vládala. Chcela ho zachrániť. Chcela, aby zostalo živé, aby nezomrelo. Jej láska pomohla, aby sa tak stalo.

Inými slovami môžeme povedať: **dievčatko bolo milované, a preto nezomrelo. Mama naň myslela s láskou.**

Kedysi sme aj my dávno zabúdili v horách – spáchali sme hriech a odvtedy sa túlame po svete ďaleko od Boha. Nikto z nás by sa už nevládal vrátiť. Ako sme hovorili, trest za hriech je vzdialenie sa od Boha a následne smrť.

Ale Boh je Otec! Otec, ktorý nás nekonečne miluje a s láskou na nás myslí. Nechce, aby sme zahynuli, a tak nás prišiel hľadať. Sám sa nám predstavuje ako Dobrý pastier, ktorý hľadá zablúdené ovečky a berie si ich na plecía, aby ich priviedol k sebe späť. Boh je Bohom živých a chce, aby sme žili. Aby sme mali život v hojnosti, aby sme žili naplno.

V príbehu išlo o záchranu pozemského života, o záchranu života dievčatka, ktoré by mohlo kdesi v horách zomrieť od zimy a hladu. Láska človeka dokáže divy, dokáže veľa. Láska matky je obrovská. No neraz sa stáva, že matka príde neskoro, že veľmi chce pomôcť, všetko dá, aby zachránila, ale už sa nedá. Smrť je silnejšia ako ľudská láska. Keby sme tak mohli vrátiť život tým, ktorých milujeme, keby sme mali takú moc, spravili by sme to bez váhania. A keby sme im život mohli uľahčiť a dať im krajšie, dokonalejšie telá ako mali dovtedy, spravili by sme to bez váhania. Uvedomujeme si však, že aj keď je ľudská láska tu na zemi najväčšia prirodzená sila, zoči voči smrti je bezmocná. Človek potrebuje lásku, ktorá je silnejšia ako smrť, ktorá sa smrti nebojí, pretože ju premáha. Človek potrebuje nádej, ktorá siaha až za hrob, inak by to nádej nebola – pripomína Benedikt XVI. vo svojej encyklike o nádeji.

Tam, kde človek nevie a nevláda, tam, kde sa už cíti naozaj bezmocný, tam je ešte Boh, ktorý je **nekonečná láska**. Rozdiel medzi našou ľudskou láskou a jeho Božou láskou je v tomto: **My by sme chceli, ale sú chvíle, keď sme bezmocní. On chce, a aj môže. Nielen chce zachrániť,**

ale zachraňuje. Nielen chce dať život, ale oživuje. On je silnejší ako ktokoľvek na svete.

Preto pravda o zmŕtvychvstaní človeka hovorí aj o nekonečnej sile Božej lásky. Ak raz Boh na niekoho s láskou pozerá, potom mu dáva večný život. Nie iba jeho duši, ale i telu. Boh nemiluje iba naše duše, ale miluje nás celých. Miluje celého človeka. To nám zaručuje večný život.

Je tu však jeden problém, ktorý ani všemohúci Boh nevie vyriešiť, pretože má veľkú úctu k našej slobode. Nekonečne nás miluje a nikdy nezmení svoj postoj k nám, ale my môžeme ujsť z jeho lásky. Môžeme sa pred ním skrývať. Preto nás Ježiš Kristus vyzýva: zostaňte v mojej láske.

Všetci sme sa stratili, všetci sme zabľúdili v horách našich hriechov. Boh nás hľadal. A hľadá každého z nás. Miluje nás a chce nám dať život naveky. Celému človekovi, jeho duši, aj telu. Som milovaný, a preto budem žiť. Dôležité je zostať v jeho láske.

- *Prečo máme istotu o našom zmŕtvychvstaní?
Boh je Otec a nekonečne nás miluje, a preto chce, aby sme mali život naveky. Musíme zomrieť, pretože sme zbrešili, ale jeho láska nám život vracia v našom dokonalejšom tele.*
- *Čo je pre nás dôležité?
Aby sme chceli zostať v Božej láske, pretože on rešpektuje našu slobodu.*

Túžime žiť naveky?

V istom príbehu sa hovorí, že v brušku tehotnej ženy boli raz tri ešte nenarodené detičky... Jeden z nich bol malý veriaci, druhý malý pochybovač a ďalší malý skeptik, človek, ktorý neverí v nič dobré.

Malý pochybovač sa pýta: „Veríte v život po pôrode?“

Malý veriaci: „Áno, je jasné, že existuje. Naš život tu je len na to, aby sme rástli a aby sme sa pripravili na život po pôrode, aby sme boli potom dosť silní na to, čo nás čaká.“

Malý skeptik: „Hlúposť, to predsa neexistuje! Ako by vôbec mal vyzerat život po pôrode?“

Verím v život večný! Dostávame sa k poslednej pravde nášho Kréda. Chceme nad ňou uvažovať, pretože postoje k životu po smrti sú veľmi podobné tým, ktoré sme počuli v príbehu: viera, popieranie, pochybovanie.

Benedikt XVI. sa vo svojej encyklike o nádeji (v bodoch 10 až 12) osobitným spôsobom zamýšľa nad večným životom a kladie si veľmi realistickú otázku: **túži dnešný človek žiť naveky?** Je to pre neho lákavá ponuka, ak mu povieme: môžeš žiť naveky? Vieme vôbec, čo je večný život? Vieme, čo sa skrýva za týmito slovami? V dnešnom uvažo-

vaní by sme sa chceli spýtať hlavne na to, či človek túži po večnom živote. Či vlastne chceme večne žiť – a ak áno, tak za akých podmienok. Zdá sa totiž, že väčšina ľudí je už skeptická. Nič neexistuje. Po ničom netúži. Neverí, že by mohlo byť niekedy niekde aj dobre.

Prísľub vo večný život – hovorí pápež – môže byť pre dnešného človeka skôr výstrahou, trestom, ako odmenou a radosťou.

Predstavme si však takúto situáciu: Mladí ľudia, ktorí sa milujú skutočnou láskou, vstúpia do manželstva. Čoho sa boja a o čom snívajú? Keď sa s nimi rozprávame, majú v podstate jeden jediný problém: „Všetci nám hovoria, že je to zo začiatku veľmi pekné, ale potom prídu problémy a náš vzťah sa začne kalieť, nebude taký pekný. Ale my chceme, aby to takto bolo navždy.“ Keby sme sa ich spýtali, či chcú žiť v takom krásnom vzťahu naveky, bez váhania by povedali: „Áno. Úplne by nám stačilo, aby v nebi bolo tak dobre, ako je teraz nám. Stačilo by nám, aby takýto krásny vzťah existoval stále, naveky. Nemuseli by sme sa báť, že sa čosi udeje a my sa prestaneme mať radi. Chceme takto žiť naveky.“

Vidíme v človekovi akoby dve túžby. Ak mu je dobre a je šťastný, chce žiť naveky. Ak trpí a je nešťastný, chce, aby sa všetko skončilo. Keby sme mu vtedy ponúkli večný život, nikdy nekončiaci, povedal by zaiste: Ďakujem, chcem čím skôr zomrieť. Nechcem žiť naveky.

Túžba žiť alebo nežiť je priamo úmerná šťastiu, ktoré prežívame. Preto ak chceme ľuďom hovoriť o večnom živote a chceme, aby po ňom túžili, je nevyhnutné, aby nejakým spôsobom zakúsili jeho náznak, jeho predchuť. Vovedenie do neho. Inak po ňom túžiť nebudú. Keby hneď existoval, bolo by lepšie vyhnúť sa mu...

Veríme vo večný život ako v stretnutie s tými, ktorí nás najviac milovali a milujú. Je to ako príchod do novej rodiny,

objavenie krásy a lásky, na ktorú sme v tomto živote nemali. Nádhera, ku ktorej smerujeme.

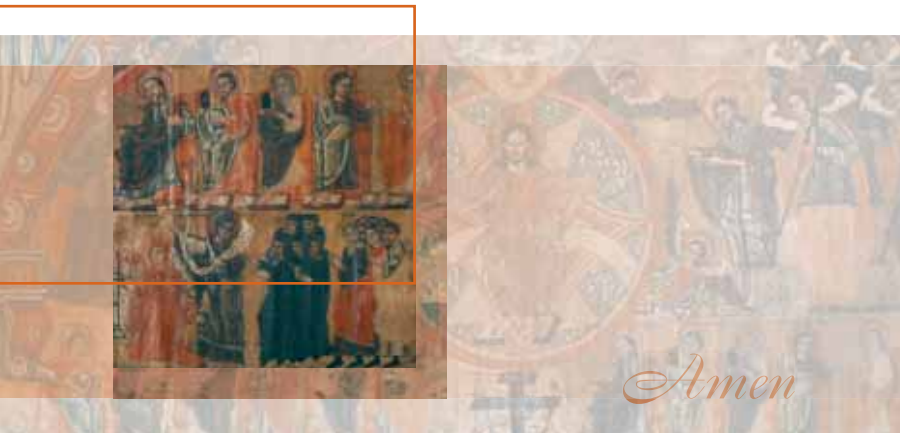
Ak sa vrátíme k príbehu na začiatku, môžeme povedať, že nejakým spôsobom všetci o večnom živote uvažujeme. Aj tí, ktorí ho odmietajú. Smrť je akoby druhý pôrod. Treba sa nám znova v smrti narodiť. A ako po prvom pôrode sa stretáme s úplne novým, krajším, plnším spôsobom života, tak po smrti sa s ním stretneme tiež. Ako pred prvým pôrodom nevieme presne povedať, čo nás čaká, tak to nevieme ani pred smrťou. Pavol, ktorý z toho čosi zažil, povedal: ...**ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo...** Vieme niečo od nášho Pána, ale všetko úplne pochopíme až potom.

□ *Čo je v kresťanskom ponímaní smrť?*

Príchod ku Kristovi a k jeho svätým, vstup do večného života.

□ *Čo sa smrťou končí?*

Končí sa život človeka ako čas otvorený na prijatie alebo odmietnutie Božej milosti. Preto máme veľkú zodpovednosť, aby sme ho dobre využili.

Nebo

Istý pán raz pozval na hostinu celú dedinu, ktorá ležala okolo jeho bradu. Pozval všetkých. Vstupné nebolo treba platiť. Jediné, o čo prosil, bolo, aby každý, kto chce prísť, priniesol na hrad vodu, kolko uzná za vhodné, pretože v hradnej studni sa voda stratila. Ľudia uvažovali rozlične. Jedni si povedali: „Naberieme poriadny sud, aby mal náš dobrý pán dosť vody“. Iní zasa zobrali iba trochu a ďalší vôbec nič. „Veď má dosť slubov, nech mu prinesú.“

Pán všetkých pobostil, ku každému bol veľmi dobrý. Keď ľudia odchádzali z bradu, slubovia dali každému nádobu, v ktorej priniesol vodu, naplnenú zlatými peniazmi. Kto kolko vody priniesol, tolko zlata dostal.

Pokračujeme v našich úvahách o večnom živote a chceme sa pýtať, čo je nebo? Môžeme odpovedať podľa príbehu: nebo je ako hostina, na ktorú nás pozval náš Nebeský Otec. Život je putovanie do jeho domu.

Boh nás pozýva, ukazuje nám cestu a my sme zasa zodpovední za to, čo prinesieme. Nechce veľa. Odmení aj pohár čistej vody, ale niečo priniesť treba. Každý podľa svojich schopností a možností. Dôležité je žiť s ním v priateľstve,

v jeho milosti a byť dokonale očistení, aby sme sa k nemu dostali.

Dokonalý život s Najsvätejšou Trojicou, spoločenstvo života a lásky s ňou, s Pannou Máriou, s anjelmi a so všetkými blaženými sa volá nebo.

Každý z nás má inú životnú cestu. Na hrad, na ktorom je hostina, vystúpi každý iným spôsobom. Pápež Benedikt XVI., ešte ako kardinál Ratzinger povedal: K Bohu vedie tolko ciest, kolko je ľudí... Spoločné je to, že nebo je naším posledným cieľom a je naplnením našich najhlbších túžob, stav vrcholnej a konečnej blaženosti.

Niekedy sa pozeráme na nebo, akoby to bolo rozplynutie sa v nekonečnej Božej láske. Rozpustenie sa. Nie je to dobrý výraz. Je to skôr ponorenie. Každý človek zostáva sám sebou. Každý má svoje vlastné srdce, ktoré bude prežívať nekonečnú radosť. Nevieme si ju ani predstaviť. Vieme ju trochu prirovnať, keď sa stretne s niekým, koho milujeme a kto miluje nás. Je to stretnutie plné lásky, dobroty, dobroprajnosti. Výmena duchovných darov. Každý pritom zostáva sám sebou.

Žiť v nebi znamená byť s Kristom. Vyvolení žijú v ňom, ale zachovávajú si – lepšie povedané – nachádzajú svoju pravú totožnosť, svoje vlastné meno.

Byť pozvaní na hostinu je nádherná vec. Vždy sa na to tešíme. Vieme však, že bez pozvania to nejde. Bez neho by nás na ňu nepustili. Prísť do neba môžeme iba preto, lebo nám ho Boh otvoril. Nikto by sa tam nedostal vlastnými silami, iba s ním. Ježiš Kristus nám svojou smrťou a svojím zmŕtvychvstaním otvoril nebo.

Niekedy si ľudia myslia, že v nebi bude nuda. To sú tí, ktorí sa nudia tu na zemi. Nevedia, čo s časom a myslia si, že to tak bude všade. Nuda, utrpenie, bolesť, zúfalstvo existujú, ale nie v nebi. Vo večnom zatratení. O tom budeme hovoriť neskôr.

V nebeskej sláve sa nenudia. Blažení v nebi naďalej radostne plnia Božiu vôľu týkajúcu sa ostatných ľudí a celého stvorenia. Už kralujú s Kristom; s ním budú kralovať na veky vekov.

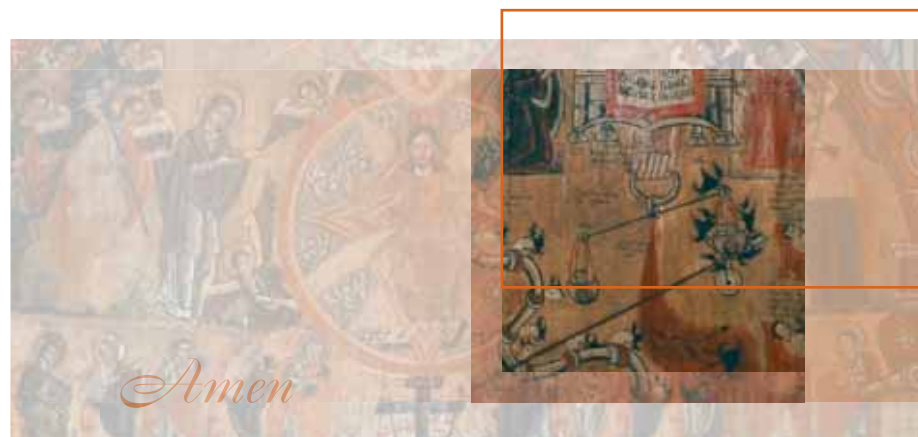
Bratia a sestry, Boh nás pozýva na hostinu. Chce od nás tak málo – priniesť mu v nádobe svojho srdca trochu lásky. K nemu i k blížnemu. Urobme to. Oplatí sa. On sa nám nekonečne odmení.

□ *Čo je nebo?*

Dokonalý život s Najsvätejšou Trojicou, spoločenstvo života a lásky s ňou, s Pannou Máriou, s anjelmi a so všetkými blaženými.

□ *Prečo môžeme prísť do neba?*

Kristus nám bo svojou smrťou a zmŕtvychvstaním otvoril. Musíme sa ale namáhať zaslúžiť si tento jeho dar. Máme žiť v Božej milosti, lebo iba naša snaha by nám nepomohla.

Očistec

V jednom príbehu sa hovorí, že kráľ raz prechádzal po svojej krajine. Navštevoval mestá i dediny. Keď sa blížil jeho sprievod k istému mestu, zbadal, že prichádza do nepríjemnej situácie. Konala sa poprava zločinca, ktorý bol odsúdený na smrť za mnohé ťažké zločiny. Kráľovi ho prišlo ľúto. Chcel ho oslobodiť, lebo videl, že už ľutuje, čo napáchal. Zákony však boli prísne. Nikto, ani kráľ, nemohol zločinca oslobodiť, ak sa nezaplatí obrovská suma peňazí do bodiny, v ktorej sa mala poprava vykonať. Spravodlivosť je spravodlivosť. Kráľ nemal veľa času a do požadovanej sumy mu ešte dosť veľa chýbalo. Obrátil sa na kráľovnú, na ľudí okolo, ale aj tak chýbalo pár zlatiek. Hrozilo, že zločinca obešia. Vtedy komusi zišlo na um: „Pozrite sa aj do jeho vreciek. Možno on sám bude mať nejaké peniaze, ktoré doplnia, čo chýba“. Mal. Poprava sa zrušila a kajúci zločinec mohol naprávať svoj život.

V predošlej katechéze sme hovorili o nebi. Teraz chceme uvažovať o večnom živote. Konkrétne o očistci. Povedali sme, že nebo je dokonalé spoločenstvo lásky. Ale, čo ak nemám ešte takú lásku, aby som do tohto spoločenstva mohol vstúpiť? Boh by sa už o mňa nemusel zaujímať, lenže on

miluje do krajnosti, až za hrob. Preto tým, ktorí zomreli v jeho milosti, ale ešte nemajú dokonalú lásku a nie sú celkom čistí, dáva možnosť očistiť sa.

Podľa nášho príbehu by sme mohli povedať asi toto: Človek, ktorý bol odsúdený na smrť za svoje zločiny, si smrť zaslúžil. Zároveň mu však bolo ľúto všetkého, čo spáchal. Kto mu ale mohol pomôcť, keď zákon bol neúprosný? Kto by za neho splatil dlh? Veď všetkým celý život iba ubližoval. Jediný, ktorý to mohol urobiť, bol panovník celej krajiny. Mohol to urobiť preto, že to urobiť chcel, lebo mal milosrdnú lásku.

V príbehu je dôležité aj to, že aspoň malú čiastku dlhu mal zaplatiť odsúdený. Pomohla aj kráľovná, aj ľudia, ktorí chceli pomôcť. Panovník by mohol splatiť všetko sám, ale naša zodpovednosť vyžaduje, aby sme platili aj my. Slobodne sme hrešili, zodpovedne treba splácať. Láska neruší spravodlivosť.

Čo nám to môže povedať o očistci? V prvom rade to, že si za svoje hriechy zasluhujeme smrť. Všetci sme odsúdení a spravodlivo. Božia nekonečná láska neznamena, že si môžeme robiť čo chceme, že všetky naše hriechy a krivdy, ktoré spravíme, zapadnú do nekonečného oceánu Božej lásky ako kameň do vody. Je pravda, že akokoľvek hrešíme, Božia láska k nám sa nemení. Boh nás neodháňa. On nás miluje. No každým hriechom od neho utekáme ďalej a ďalej. Treba sa vrátiť. On nás hľadá, ale nenaháňa. My sa pred ním skrývame, odmietame jeho dobrotu. Potom nám zrazu príde ľúto a úprimne ľutujeme. Boh je taký veľký a dobrý, že nám odpustí. No spravodlivosti treba zadostučiniť.

Čo s dlhom? Kto ho zaplatí? My na to nemáme, sme úbohí. Vtedy prichádza k nám sám Kristus. Splatil dlžobu za Adamov hriech. Všetko by mohol splatiť sám. Ale aj my musíme niečím prispieť, pretože – ako sme povedali – láska neruší spravodlivosť, len ju robí dokonalou. To je očistec,

naša zmena a túžba odčiniť všetko, čo sme popáchali a pridať k tomu aj svoje skutky, zápasy, boje, zrieknutia...

Všetko toto už môžeme robiť aj tu na zemi. Otec, ktorý denne vstáva do práce, hoci je mu ťažko, ale robí tak z lásky k Bohu a svojej rodine, istým spôsobom očisťuje svoju dušu. Matka, ktorá vstáva k svojim deťom v noci, keď všetci spia a vzdychne si v srdci: „Pane, z lásky k tebe!“ zdokonaľuje svoju lásku a očisťuje svoju dušu.

Veríme teda, že tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci sú si istí svojou večnou spásou, podstupujú po svojej smrti očisťovanie, aby dosiahli svätosť potrebnú na to, aby vošli do nebeskej radosti. Toto konečné očisťovanie vyvolených, ktoré je úplne odlišné od trestu zatratených, nazýva Cirkev očistcom.

Veľmi dôležité je to, že v príbehu mohli aj iní ľudia prispieť k zaplateniu dlhu. To znamená, že môžeme pomáhať tým, ktorí sa očisťujú v očistci. Môžeme tak robiť vždy, ale hlavne v novembri, po sviatku Všetkých svätých.

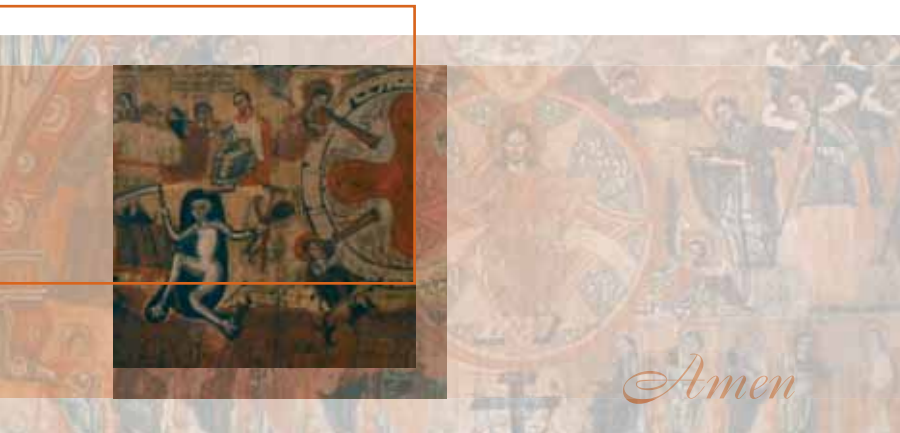
Pomáhajme im teda – hovorí Ján Zlatousta – a slávme ich pamiatku. Veď ak Jóbových synov očisťovala otcova obeť, prečo pochybujes, že naše obety za tých, čo zomreli, im prinesú nejakú útechu? Nezdráhajme sa pomáhať tým, čo zomreli. Obetujme za nich modlitby.

□ *Ktoré duše sa dostanú do očistca?*

Duše tých, ktorí zomierajú v Božej milosti a sú v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci sú si istí svojou večnou spásou. Preto podstupujú po smrti očisťovanie, aby dosiahli svätosť, a tak mohli vojsť do nebeskej radosti.

□ *Je rozdiel medzi očistcom a peklom?*

Konečné očisťovanie vyvolených je úplne odlišné od trestu zatratených. V očistci má každý istotu spásy. V pekle iba zúfalstvo.

Peklo

Za starým kňazom, ktorý žil v pustovni pri jazere, prišiel raz vládca veľkej krajiny a zveril sa mu so svojím problémom: „Akokolvek premýšlam nad životom, zdá sa mi nespravodlivý. Aj Bob sa mi zdá taký. Napríklad niekto, kto celý život brešil, ale potom to olutoval, môže prísť nakoniec do neba. Iný žil, možno celkom dobre, ale spravil zopár ťažkých hriechov, ktoré nelutoval a ide do pekla? Zdá sa ti to spravodlivé? Sto ťažkých hriechov je ľahších ako jeden z nich?“ Stariec povedal vládcaovi: „Problém je niekde inde. Zober kameň a hod' ho do jazera“. Vládca tak urobil. „Čo sa s ním stalo?“ „Klesol na dno“, odpovedal vládca. „Teraz zober sto kameňov, nalož ich na túto lodičku a posoť ju na jazero.“ Vládca tak vykonal. „Čo sa s nimi stalo?“ „Plávajú na hladine...“

Tak je aj s našimi hriechmi. Kto možno veľa brešil, ale potom si uvedomil, aký je hriech strašný, robí všetko preto, aby svoje chyby odčínil. Vie však, že to nedokáže. Naloží svoje hriechy na lodičku Božieho milosrdenstva. Hriechy sa mu odpustia. Kto je pyšný a verí iba sám sebe, ten pôjde na dno, do zatratenia, do pekla...

Bratia a sestry, v tejto katechéze chceme uvažovať o najstrašnejšom konci ľudského života. Treba tak urobiť, pretože žiadnu pravdu viery nesmieme vynechať. Peklo existuje a je pre tých, ktorí celý život tvrdohlavo odmietali nekonečnú Božiu lásku alebo v nej nevytrvali až do konca. Je pre tých, ktorí sa spoliehali na vlastné sily a nie na Božie milosrdenstvo, ktoré nás môže do neba priviesť. Jedine ono nám môže pomôcť vyhnúť sa peklu.

Treba, aby sme si ujasnili niektoré dôležité veci. V prvom rade si musíme uvedomiť, že Boh nikoho do pekla neposiela, ani vopred neurčil, že niekto sa narodil preto, aby šiel do pekla. Boh dáva každému veľa milosti a lásky, aby sa mohol dostať k nemu. Nikoho však násilu nefahá. Musíme sa sami slobodne rozhodnúť, či za ním pôjdeme. Zároveň si musíme uvedomiť, že minca slobody má aj druhú stranu, a tou je **zodpovednosť**. Sme zodpovední za svoje rozhodnutie a nesieme zaň dôsledky. Do pekla, do večného zatratenia, ideme vždy sami. Človek, ktorý zomiera v stave ťažkého hriechu, zomiera v stave nenávisťi voči Bohu a sám sa z jeho lásky vylučuje.

Z toho vyplýva, že Boh sa neteší zo záhuby žiadneho človeka. Nesmieme si ho predstavovať ako sadistu, ktorý sa teší z toho, že môže celú večnosť týrať toho, kto ho urážal. Bola by to zlá a nesprávna predstava. Človek, ktorý je v zatratení, ako sme povedali, nenávidí Boha a nechce k nemu prísť. Zároveň si uvedomuje, že Boh mohol byť jeho jediným, nekonečným šťastím. Muky sú strašné, pretože človek potom znenávidí seba, a aj druhých a žije v úplnom egoizme, nasycuje sa sám sebou tak, ako to vystihol istý mysliteľ: nasycuje sa sám sebou až do zvracania. Je mu zle zo seba samého, pretože nevyužil šancu milovať. Nežil pre druhých, iba pre seba. A tak to bude naveky.

Treba povedať aj to, že ak je Boh nekonečne milosrdný, neznamená to, že možno opovážlivo hrešiť s vedomím, že

raz všetko naložím na lodičku Božieho milosrdenstva. Teda, môžem hrešiť koľko chcem, veď Boh mi aj tak odpustí, stačí sa vyspovedať a olutovať. Kto takto uvažuje, hreší proti Duchu Svätému, a ako povedal sám Ježiš Kristus, tento hriech ho bude ťažiť naveky. Je to jeden z najstrašnejších a zároveň najhlúpejších životných postojov. Boh odpúšťa, ale nie tomu, kto ho ľahostajne uráža tým, že sa raz z toho všetkého vyspovedá. Čo ak nestihne a čo ak už nebude vedieť ani olutovať svoje hriechy? Neolutované hriechy Boh neodpúšťa.

Hovorí sa, že do neba prídu všetky hriechy okrem pýchy a do pekla zasa všetky čnosti okrem pokory. Teda aj keď sa človek často potkýnal, aj keď často padal, ale mal v srdci pokoru a vždy prosil úprimne o odpustenie a chcel sa naprávať, môže sa dostať do neba, lebo mal pokorné srdce. No ak niekto možno aj vynikal v mnohých čnostiach a viedlo ho to k pýche, k sebestačnosti, k spoliehaniu sa na seba, nie na Pána a na jeho milosrdenstvo, tento jeden kameň, kameň pýchy, ho stiahne ku dnu a pôjde aj so svojimi čnosťami vo svojej pýche do pekla. Nebo je vždy dar, nie iba odmena za náš život.

Bratia a sestry, dajme všetko milosrdnej Božej láske, aby sme sa s ním a navzájom spolu stretli raz v nebi. Nepremárnime život – šancu milovať, žiť pre druhých!

□ *Prečo existuje peklo?*

Nemôžeme byť zjednotení s Bohom, ak sa slobodne nerozhodneme milovať ho. Peklo je stav tých, ktorí odmietli milovať, žiť pre druhých.

□ *Boh posielal niekoho do pekla a teší sa, že trpí?*

Do pekla ide každý sám. Zomrieť v smrteľnom hriechu, ktorí sme neolutovali a nedosiabli Božiu milosrdnú lásku, znamená zostať navždy v odlúčení od Boha. Ide však o našu slobodnú voľbu.

Amen

V každodennom živote sa často pozeráme do zrkadla. Ráno, keď vstávame preto, aby sme sa upravili a aby sme, ako sa hovorí, mohli ísť medzi ľudí. Vodiči napríklad veľmi dobre vedia, aký dôležitý je pohľad do spätného zrkadla. Niekedy skutočnosť, že sa zabudneme doň pozrieť, môže spôsobiť vážne kolízie na cestách, nedajbože havárie.

Touto katechézou končíme uvažovanie nad prvou časťou Katechizmu Katolíckej cirkvi, ktorá má názov Verím – Veríme. Končíme uvažovanie nad pravdami viery tak, ako nám ich prináša Symbol viery alebo Vyznanie viery. Čo povedať na záver? Sv. Augustín na konci vysvetľovania Kréda povedal: „**Nech ti je tvoje Vyznanie viery akoby zrkadlom. Pozoruj sa v ňom, aby si videl, či veríš všetko, čo vyznávaš, že veríš a raduj sa každý deň zo svojej viery.**“

Prirovnáva vyznanie viery k zrkadlu a hovorí nám, že sa v ňom máme pozorovať, aby sme videli, či veríme všetko, čo vyznávame, že veríme. Inými slovami, aby sme sa hrdo nebili do prs, akí sme veriaci a polovicu právd ani nebudeme poznať, alebo im nebudeme dobre rozumieť. Preto sa máme pozorovať ako v zrkadle.

Zrkadlo nám nehovorí iba to, akí sme. Zrkadlo, najmä zrkadlo právd viery, nám hovorí na prvom mieste **kto sme**. Človek potrebuje vedieť, kto je. Povie mu to iba Kristus svojimi pravdami, ktoré hovoria o Bohu, ale zároveň aj o nás, pretože sme stvorení na Boží obraz. Pozrime sa teda ešte raz nakrátko do zrkadla Božích právd a chvíľu sa v nich pozorujme! Stále viac nám bude jasné, kto sme.

Ak napríklad poviem: verím – hovorím tým, že som rozumná bytosť, pretože zvieratá neveria. Iba človek. Ak poviem, že verím v Boha Otca, hovorím tým, že som Božie dieťa a že moja dôstojnosť je veľmi veľká. Hovorím tým zároveň, že sa nemusím ničoho báť, pretože môj Otec je všemohúci a vždy stojí pri mne. Ak vyznám, že Ježiš Kristus je Boží Syn, ktorý prišiel na tento svet, zároveň hovorím, že som milovaný Bohom, a že Boh sa z lásky ku mne sklonil, hľadal ma a hľadá, nie som mu ľahostajný. Hovorím tým, že verím v Boha, ktorý sa **dotýka** našej zeme a ponúka nám stretnutie s ním. Verím v Boha, ktorý **nie je samotár**, ale potom ani ja nemusím, ba **nemôžem byť samotárom**. Verím v Boha, ktorý mi nedáva iba nádej na nejakú chvíľu, ale na celú **večnosť**.

Týmto krátkym zastavením sa sme znovu pozreli do zrkadla právd viery a prešli sme v krátkosti to, čo sme dosiaľ rozobrali v katechézach.

Na záver Vyznania viery hovoríme **amen**. Týmto hebrejským slovom sa končí aj posledná kniha Svätého písma Zjavenie sv. Jána alebo Apokalypsa. Cirkev ním bežne končí svoje modlitby. V hebrejčine amen pochádza z toho istého koreňa ako veriť. Môžeme teda povedať, že keď vyslovíme na konci Vyznania viery amen, potvrdzujeme tým svoju vernosť Bohu a on zas svoju vernosť nám.

Záverečné „Amen“ Vyznania viery opakuje a potvrdzuje jeho prvé slovo: „Verím“. Veriť znamená povedať „Amen“ Božím slovám, prislúbeniam a prikázaniam. Znamená úplne sa

spolahnúť na toho, ktorý je nekonečná láska a dokonalá vernosť. Každodenný kresťanský život bude teda „Amen“ onomu „Verím“.

Ježiš Kristus sám je „Amen“. On je definitívne „Amen“ Otcovej lásky k nám. Všetky Božie prislúbenia v ňom sú „áno“, a preto je skrze neho aj naše „amen“ Bohu na slávu:

*Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi
máš ty, Bože, Otče všemohúci,
v jednote s Duchom Svätým
všetku úctu a slávu
po všetky veky vekov.*

Amen.

Obsah

<i>Verím v odpustenie briečov</i>	7
<i>Verím vo vzkriesenie tela</i>	9
<i>Diabol nevládze zničiť Božie plány</i>	12
<i>Bob ma miluje – preto ustanem</i>	14
<i>Túžime žiť naveky?</i>	18
<i>Nebo</i>	21
<i>Očistec</i>	24
<i>Peklo</i>	27
<i>Amen</i>	31

*P*ripravujeme

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi
diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

V. zväzok

*N*enechal nás ako siroty

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi

diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

IV. zväzok

A mer,

Zväzok ilustruje

malba Pavla Mušínskeho

Posledný súd

Východoslovenské múzeum v Košiciach

Vydal

Kňazský seminár svätého Františka Xaverského

Banská Bystrica–Badín

v roku 2008

Prvé vydanie

Editor

ThDr. Marián Bublinec, PhD.

Jazyková úprava

Mgr. Anna Varholová

Grafická úprava, sadzba

© Ing. arch. Ingrid Krajčovičová

Grafické štúdio Inak

Banská Bystrica

Tlač

Press Group, s.r.o.

Banská Bystrica

ISBN 978-80-88937-32-6